

Manifest Plataforma per L'Educació de Qualitat

Som un grup de famílies de centres educatius públics de Catalunya que ens hem unit amb l'objectiu de recuperar els nivells de qualitat acadèmica de les nostres escoles i instituts. Segons l'informe de PISA 2022, Catalunya retrocedeix l'equivalent a dos cursos per sota en lectura, un curs i mig en matemàtiques i un en ciències respecte a PISA 2012. Aquests resultats han evidenciat la preocupació de moltes famílies i docents, que any rere any han anat observant el deteriorament del nivell acadèmic en el centres de primària i secundària, amb mancances de coneixements, retards en els aprenentatges i falta d'hàbits d'estudi.

Creiem que en els últims anys hi ha hagut una sèrie de transformacions en l'educació de Catalunya que ha coincidit amb la davallada del nivell educatiu en les diverses proves externes que s'han realitzat a escala internacional, com PISA, PIRLS, TIMS i ara inclús en la selectivitat, PAP i CCBB. Aquestes transformacions són les següents:

1. La introducció d'un nou currículum que substitueix els coneixements pels sabers i prioritza les competències per davant dels continguts. Davant d'aquest nou currículum que no concreta un objectius d'aprenentatge clars, les escoles no saben respondre amb claredat quins són els aprenentatges a assolir ni el sistema d'avaluació que han d'emprar. Per altra banda, observem com a les escoles preval un corrent que sosté que els coneixements són prescindibles. Però sense coneixements, ens trobem limitats en la nostra capacitat de comprendre el món que ens envolta, de prendre decisions informades i de desenvolupar-nos plenament com a persones. Aquesta situació ens porta a qüestionar-nos com els alumnes poden arribar a desenvolupar el pensament crític sense una base de coneixements sòlida.

2. La digitalització de les aules que està minvant progressivament la pràctica de la lectura en paper i els hàbits d'escriptura manual. Els experts en infància demanen una revaluació de l'ús de les eines digitals per l'aprenentatge i alerten dels perills de l'ús de les pantalles a les aules. Els estudis amb evidències científiques en aquest sentit ens diuen que:

- o Llegir en pantalla redueix la comprensió lectora un 36%, la qual cosa equival a retrocedir dos anys en l'aprenentatge de lectura.
- o Les eines digitals dispersen i redueixen la concentració i la memòria de treball, empitjorant l'aprenentatge i les funcions executives.
- o Un ús elevat d'ordinadors a l'escola té una clara correlació negativa amb els resultats de PISA tant en matemàtiques com en lectura.

A tot això cal afegir una reflexió ètica sobre les implicacions de l'ús de plataformes de les grans empreses tecnològiques a les escoles. Deixar les dades personals dels nostres fills i filles en mans d'empreses privades planteja preocupacions sobre la privacitat, la seguretat i el control sobre la seva pròpia informació.

3. Imposició de metodologies i pràctiques pedagògiques. Les metodologies han de ser eines al servei del professional per a la transmissió de coneixements, i no haurien de constituir la base de l'aprenentatge. Una pressió directa per l'aplicació de metodologies sense uns objectius clars deixa al professorat sense recursos per

dominar aquestes pràctiques i sense eines suficients, desembocant en aquests casos en projectes caòtics i desestructurats i en una conseqüent deficiència en els nivells d'instrucció. Segons els estudis, l'alumnat més vulnerable és el més perjudicat davant d'experiments i modes pedagògiques, ja que les famílies amb més recursos poden compensar les deficiències de l'escola amb classes particulars o ajuda a casa seva, però no ho poder fer les famílies vulnerables. Caldria preguntar-se per què els països que obtenen els millors resultats educatius, segons els informes internacionals com el PISA, el TIMSS o el PIRLS són aquells que mantenen un sistema educatiu basat en la instrucció acadèmica rigorosa, que prioritza els continguts, l'esforç i el respecte al docent.

4. Carta blanca a les empreses privades per introduir productes propis en l'ensenyament de les matemàtiques, tot i la manca d'evidència científica que avaluï el producte experimental respecte a altres metodologies. Innovamat, com d'altres productes d'empreses privades implementades en l'ensenyament públic, a més de requerir pantalles en la major part dels casos, resulta en un aprenentatge lent i confús, també incompreensible per a les famílies, i que condueix a un baix rendiment que limita l'aprenentatge en les etapes més avançades. Aquesta privatització comporta un seguit d'implicacions, per una banda, les famílies no poden entendre ni reforçar els aprenentatges, ja que la metodologia segons informen des de les escoles, no és compatible amb les matemàtiques convencionals, deixant totalment de banda a les famílies com a part de la comunitat educativa. Per altra banda, les famílies han de pagar anualment un paquet, que consisteix en un programa informàtic al qual no tenen accés, i uns llibrets sense opció a la socialització que tampoc poden reaprofitar per als germans. Tampoc estem d'acord que les empreses privades facin recerca amb les dades acadèmiques dels nostres fills i filles. L'educació pública ha de ser un bé comú protegit, que serveixi als interessos de tota la comunitat i no els a interessos d'empreses privades.

5. La implementació del Decret 150/2017 de 17 d'octubre de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, que hauria de garantir la plena inclusió dels estudiants amb necessitats educatives especials (NEE), s'ha efectuat sense un desplegament suficient de recursos de personal especialitzat i està generant aules cada vegada més complexes. Els mestres es veuen desbordats i no poden proporcionar una atenció adequada a l'alumnat doncs no hi ha un increment del personal docent especialitzat suficient per atendre els alumnes amb NEE, ni una baixada de ràtios. Actualment, només una part dels alumnes amb NEE reben els suports que necessiten a les aules ordinàries, mentre que la resta es troba en situació de desatenció, en violació directa dels principis establerts per aquest decret.

6. El decret de plantilles està tenint un impacte negatiu en l'estabilitat laboral i dels docents i les seves condicions professionals. Un professorat inestable suposa un desavantatge no només per als mateixos mestres, sinó també per als alumnes i la comunitat educativa en general. Les escoles que funcionen millor són aquelles que el claustre està cohesionat amb un projecte educatiu comú, el decret de plantilles es basa en clientelismes en què el docent no és reclamat per l'escola si la direcció no ho considera i no sempre és per motius de qualitat professional.

7. **També observem les famílies una externalització de funcions pròpies de l'escola vers a Fundacions i Associacions privades amb el conseqüent desviament de pressupost públic cap a aquestes entitats privades, que no formen part de la comunitat educativa i no té sentit que estiguin dintre de les escoles.** Aquestes desviacions pressupostàries afecten negativament la qualitat de l'educació pública, manifestant-se en una manca de recursos adequats, una escassetat de personal docent i unes condicions laborals més precàries per al professorat.

Què demanem?

S'ha d'aprofitar el marge d'autonomia que atorga la LOMLOE a cada comunitat per recuperar continguts i coneixements bàsics i que aquests es delimitin clarament en cada curs, defugint el llenguatge abstracte i confús del currículum vigent.

1- **Un currículum que prioritzi el coneixement a les competències i que sigui homogeni a totes les escoles.** El coneixement proporciona als individus la capacitat de pensar de manera crítica, desenvolupar-se plenament i de resistir-se a la manipulació. En altres paraules, les competències no poden existir de manera aïllada sense coneixements que les sustentin.

2- **Un currículum que especifiqui amb precisió quins aprenentatges han d'adquirir els alumnes en cadascun dels cursos i que indiqui de forma clara els criteris d'avaluació.** Establir un currículum de coneixements obligatoris per a passar de curs. Aquests han de ser el més concrets possibles. Cal claredat i concreció dels continguts, així com criteris d'avaluació aplicables.

3. **Avaluar les metodologies pels seus resultats. El departament té les dades dels resultats dels diferents centres educatius i les metodologies que fan servir.** Que les metodologies pedagògiques, enteses com el conjunt de mètodes, tècniques i estratègies emprades per a ensenyar o investigar en un àmbit específic, no s'imposin com a base de l'aprenentatge, sinó que siguin eines que ajudin als docents en la transmissió de coneixement. Les metodologies han de ser aliades dels docents en la seva tasca d'educar i han de poder ser utilitzades en la seva diversitat segons el criteri i llibertat de càtedra del mestre.

4. **Reduir les innovacions metodològiques a aquelles que tinguin una utilitat contrastada, en el context de sistemes i contextos educatius equiparables al català, i garantir que les que s'apliquin tinguin l'aprovació de l'Agència d'Avaluació i Prospectiva del Sistema Educatiu.** S'ha de garantir, també, que qualsevol novetat pedagògica se sustenti en la sistematització del coneixement i en la prioritització dels sabers per sobre de les competències.

5. **La retirada de productes d'empreses i entitats privades que comporten la comercialització de l'educació i la influència d'interessos externs en l'ensenyament.** És important assegurar que les decisions sobre les metodologies pedagògiques es prenguin basant-se en criteris educatius d'interès públic, en lloc de consideracions comercials i privatitzacions encobertes.

6. **Reduir l'ús de dispositius electrònics a franges específiques en què es treballi la Competència Digital o activitats i aprenentatges en què el seu ús tingui una**

efectivitat contrastada. Per a aquest objectiu, serà indispensable repensar i modificar el Pla d'Educació Digital de Catalunya, tenint en compte les evidències dels experts i les investigacions que alerten dels danys que generen les pantalles en el procés d'aprenentatge dels infants i joves. Que la tecnologia digital es limiti a uns aprenentatges de competències digitals concretes i a unes aplicacions amb un ampli consens sobre la seva utilitat, evitant espais que fomentin les distraccions, i propiciant aules que promoguin la concentració dels alumnes. Que els entorns digitals siguin gestionats exclusivament per institucions públiques, assegurant així la protecció de les dades dels estudiants i vetllant per evitar l'accés a continguts inadequats a les aules.

7. Que es dissenyi un pla d'ús dels llibres de text que incorpori subvencions i faciliti l'accés a les famílies amb dificultats econòmiques, així com programes de socialització i reutilització. Un foment de la utilització dels llibres de text, com a materials guiats i eines d'aprenentatge, així com la pràctica lectora en paper i els hàbits d'escriptura manual en el procés d'aprenentatge. Pràctiques que ofereixen beneficis demostrats en la comprensió lectora, l'aprenentatge i el desenvolupament cerebral.

8. Que es doti a les escoles de més recursos i personal docent i sanitari per fer front degudament al Decret d'escola inclusiva, per tal que es puguin abaixar les ràtios i atendre correctament a tots els infants i joves, tal com marca el mateix Decret.

L'educació pública és un dels pilars fonamentals de qualsevol societat democràtica, i ha de ser protegida com un bé comú. Exigim una educació pública de qualitat que sigui una prioritat i que garanteixi l'oportunitat de mobilitat social i la plena integració en la societat civil a tots els infants i joves, independentment de quin sigui el seu origen social i el nivell d'instrucció de les seves famílies, tal com establert en la Llei LOE (LOMLOE) i en el Preàmbul de la Constitució.

Aquest manifest d'adhesió a la plataforma està avalat per docents i pedagogs destacats que comparteixen objectius amb aquesta plataforma. A més, ens sumem a les reivindicacions d'[Aixeca el cap](#), Plataforma per un ús responsable i regulat de les pantalles.